

exteriors

L'alzina de Can Massanet

Text > **DAVID RUIZ**

Foto: ARXIU DIGITAL HISTORICOSOCIAL DE VILAFANT. «L'alzina centenària de Vilafant». <<https://arxiuvilafant.home.blog/2019/06/10/lalzina-centenaria-de-vilafant>>.

Vilafant, terra de conills. I de tramuntana, camps oberts, forns de rajols, masos i arbres centenaris. Fa pocs anys, el nucli de la vila va perdre una part important de la seva història més recent, va patir un pessic gran i punxant al cor. Un dels seus veïns més vells i estimats, testimoni inescrutable del darrer segle, va emmalaltir fatalment. Parlo de l'arbre de la Llibertat, el plataner que des de l'any 1904 restava impertèrrit al bell mig del centre de la plaça Major. Cert és que, per a un arbre, pot ser que cent disset anys no siguin gaires, però per als vilatans de soca-rel, per als que hi han conviscut i l'han vist durant una bona part de la seva vida, la pèrdua va ser sentida. El plataner nou que en va ocupar el lloc n'omple bé el buit físic, però

no pas l'emocional. Com sempre, la vida nova aflora entre els records.

Però el veritable arbre insigne del municipi que, almenys de moment, sembla lluny de defallir, és l'alzina del puig de Can Massanet. Es tracta d'una de les varietats més comunes del nostre vessant mediterrani, de fulla perenne i creixement lent i longeu. De fet, suma més de dos-cents anys, cosa que ha convertit el racó en una mena de tresor desconegut; sí, tothom sap on és l'alzina, el puig, però n'hi ha pocs que en reconeguin el valor. Ubicat als afores del nucli urbà, rere el mas del qual fa el nom, mig enclotat al final d'un turonet humit, espès i profund, sota una cúpula de branques gegantines que s'entrellacen fins als horts, tot plegat hi ajuda més aviat poc.

Si l'arbre de la Llibertat va testimoniar la vida urbana del poble, l'alzina de Can Massanet va reflectir una altra realitat molt més rural. Durant anys, quan la font que hi havia sota seu encara brollava amb rauxa —heus ací un dels motius que n'expliquen el creixement colossal—, molts pagesos s'hi acostaven a reposar, a refrescar-se. Salvada pels veïns de ser llenya durant els hiverns de la Guerra Civil, també va ser un punt de reunió, de trobada, per fer berenars o petar la xerrada. Dos fets reflecteixen aquests vells usos ja perduts: el primer, que el compositor Manuel Bertran, membre d'una reconeguda família rajolera, va dedicar-los una sardana, «La font de Can Massanet»; el segon, que tot un Salvador Dalí s'hi va acostar més d'una tarda a fer-hi un mos. Fins i tot hi ha

qui diu que hi va fer algun gargot, algun traç, que encara espera ser descobert.

L'alzina resta avui més oculta que mai, sota antics masos i alguna elegant tartana culinària, silenciosa, endormiscada, amb un punt de decadència fruit del lògic exili de la vida social que va albergar en altres temps. L'logaret de pas que sembla obviar l'origen de l'entorn, d'un passat ben popular, s'hi percep pau i tranquil·litat; temple d'espontània meditació, una mena de convit a trobar els sempre juganers raigs de sol que s'hi repengen amb brillantor. De tant en tant, algun cotxe o alguna eina motoritzada d'un pagès proper trenquen la simfonia de sorolls naturals que hi continuen confluint. Un xic massa poc per a tot el que va ser, per al tresor que realment és.